

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
v upravljanje prejemano mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Državnozboreske volitve.

Čim bolj se bliža volivni dan, od katerega je več ali manj odvisna usoda marsikake avstrijske stranke v dunajskem parlamentu in od katerega odvisi tudi sestava bodoče večine v prihodnji zbornici, tem bolj napenjajo vse politične stranke svoje sile, da spravijo kolikor mogoče več svojih poslancev v zbornico in da dobe na ta način večji vpliv in veljavo na razvoj parlamentarnega vpljenja.

Dosedanji volivni boj, ki je razviden iz političnega časopisja, nam kaže, da se bo v prihodnji zbornici marsikaj zasukalo. Nemški krščanski socialci, katerih vera v nemško svobodomiselno zvestobo in lojalnost je šla tako daleč, da so stopili v kompromisna pogajanja z nemškonacionalno stranko, so spregledali in prišli do pametnega zaključka, da je svobodomiselstvo nož z dvema ostrinama; na eni strani reže v meso krščanskega socializma, na drugi pa v meso socialne demokracije. Vsa lojalnost in naklonjenost, s katero so nastopali nekomištrih let proti nemškemu svobodomiselstvu, je bila zaman in se je obrnila njim samim v škodo. Medtem ko so krščanski socialci gladili pota nemškemu nacionalizmu in mu varovali njega postojanko v parlamentu, kakor bi se jim šlo za lastno kožo, so jim nemški svobodomislci udrlji v domačo hišo in jim tla izpodmikali. Od dne do dne se bolj jasno kaže, da je bila tista slavna »Gemeinbürgschaft« nemških strank samo pretveza, pod katero se je zavarovalo nemško svobodomiselstvo pred izgubo svojih mandatov. Upamo, da bodo imele te žalostne izkušnje, katere so imele nemške krščanske stranke z nemškim »Freisinnom«, dobre posledice za izid volitev dne 13. junija in tudi vplivale na politiko nemških krščanskih strank v bodoči zbornici. Najboljši recept proti ošabni dvorezni politiki nemškega svobodomiselstva bi obstojal v tem, da mu odreko kakor krščanski socialci tako tudi socialni demokratje vsako podporo pri volitvah. Če pomislimo, da so si pridobili pri zadnjih državnozboreskih volitvah nemški svobodomislci nad 30 mandatov samo s pomočjo krščanskih socialcev in socialnih demokratov, potem bi pomenila ta taktika, neizogiben poraz nemškega nacionalnega furorja, kar bi bilo za našo politiko na Štajerskem in Koroškem velikega pomena.

Tudi na slovenski zemlji se je vnelo živahno volivno gibanje na vseh straneh. Slovenska Ljudska Stranka je postavila razun v Istri in v tržaški okolici, kjer kandidirajo Slovenci in Hrvatje na takozvanem narodnem programu, povsod kandidate, ki stojijo na programu Slovenske Ljudske Stranke. Naravnost nerazumljivo se nam pa zdi, da takozvana »narodna« stranka drži roko goriškemu liberalcem in kandidira dr. Gregorina na Krasu proti Slovenski Ljudski Stranki. Če smo bili mi tako honetni in »Narodni Stranki« popolnoma neovirano svoje kandidate izbrati pustili, bi smeli tudi mi pričakovati tolike lojalnosti, da se ne meša »Narodna Stranka« v politične boje na Goriškem. Dr. Gregorin je kandidat goriških liberalcev in to meče silno čudno senco na tisto tolikrat poudarjeno nepristranost tržaških krogov.

Slovenskim liberalcem tudi ne cveto rožice v volivnem boju. Postavili so sicer nekaj svojih kandidatov na Štajerskem, najbrže jih postavijo v dolednem času tudi drugod, ampak ti bodo šli bržkone vsi kakor Prešernov Črtomir »boj bojevati brez upa zmage«. Nemški liberalci je zviti in lokav, zato se še nekaj časa vzdržuje, slovenski liberalci je pa neumen, zato ga bo kmalu konec. Nemški liberalci ima svoj program in je kolikortoliko dosleden, slo-

venski ga nima, razven tistega o »farovžih« in ga vrh tega izpreminja od dne do dne kakor Bog vreme.

Če ima profesor Reiser vprico toliko izobraževalnega, gospodarskega in političnega dela drznost, da govori, da Slovenska Ljudska Stranka »poneumnenost in duševno zaostalost zasleduje«, potem bo vsak pameten človek, ki ima zdravo pamet, čez neumnost liberalne stranke in takih njenih zastopnikov križ napravil. In če kak dr. Kukovec svojim rojakom pripoveduje, da je to zločin, ako so se štajerski poslanci postavili po robu nasilnim nemškim nacionalcem v štajerskem deželnem zboru in pravi, da se s tem samo nemstvo okrepilo, med tem ko trdi njegov politični sodrug dr. Božič, da so štajerski poslanci delali tlako vladi in tako Slovence v javnosti ob vso veljavo spravili, potem bi ne imel noben Štajerc glave na svojem mestu, ako bi takih liberalnih kandidatov v kot med sfare metle ne postavil. Časi, ko je slovenski narod za takimi možmi svoje korake ubiral, so minuli in z njimi je izginila tudi doba politične naivnosti.

Nove vojaške predloge.

Z Dunaja poročajo listi iz avtentičnih virov o vsebini novih vojaških postav, ki se v kratkem predlože ogrskemu državnemu zboru. Našo armado nameravajo že dolgo vrsto let preosnovati, ker je dejansko primeroma s sedanjimi in drugimi evropskimi velelastimi glede na svojo moč precej zaostala, dasi lahko v izvežbanosti tekmuje z vsako drugo armado. Ljudstvo samo pa že tudi leta in leta zahteva dveletno službeno dobo. Po dolgotrajnih pogajanjih sta se tudi obe vladi: avstrijska in ogrska, pobotali o novih vojaških postavah, ki bodo sicer naložile naši državi nova bremena, a obenem le olajšala bremena, ki jih zahteva moč države od svojih državljanov. Vojska sama kot taka je sicer grda stvar, a dokler obstoja njena možnost, mora tudi naša država računati z njo. Ena izgubljena vojska pa stane državo več denarja, ljudi, ugleda v svetu držav in škode na gospodarskem polju, kolikor stanejo priprave ob miru za vojsko. To so argumenti, s katerimi pripravlja vladno časopisje avstro-ogrsko prebivalstvo na nove vojaške postavne predloge, s katerimi se bosta morali baviti v kratkem avstrijska in ogrska postavodajala.

Nove vojaške predloge obsegajo pet postav: brambno postavu, postavu o nastavljanju podčastnikov, preskrbninsko postavu, vojaški kazenski red in postavu o novačenju konj. Avstrijski in ogrski državni zbor se bosta morala predvsem baviti z brambno postavu, z novim vojaškim kazenskim redom in s postavu o novačenju konj, z ostalima dvema zakonom se bosta bavila pozneje.

Najvažnejša med vsemi novimi vojaškimi postavami je nova brambna postavu, ker prinaša ljudstvu veliko olajšav. Po nameravani novi postavi bo znašala aktivna službena doba v armadi dve leti, v rezervi pa 10 let; v mornarici, kjer se morajo mornarji več učiti kakor v armadi: aktivna službena doba 4 leta, v rezervi 5 let; v deželni brambi v aktivni službi 2 in v rezervi 10 let.

Skupna službena doba bo tudi po novi postavi trajala 12 let, a s tem bistvenim razločkom, da ne bodo več vojaški redne armade po desetletnem službovanju premeščeni v deželno brambo, marveč ostanejo pri tisti vojaški četi, h kateri so bili asitirani. Na ta način postanejo c. in kr. armada, kakor tudi obe deželni brambi: c. kr. avstrijska in kr. ogrska, samostojne, enakovredne korporacije. Dosledno se odzda naprej ne bodo več prideljevali obema deželnima brambama rekruti, ki se asitirajo v poznejših letih, kakor se je to prakticiralo dozdaj. Služ-

beni doba v črti se pa ne skrajša v kavalteriji, pri jezdnii artiljeriji in po zavodih, kjer goje konjerejo. V teh četah bodo pa vojaki služili v rezervi zgolj sedem let, tako da odpadete dve rezervni leti za tretje daljše službeno leto. Nadalje so pa deležni te dobrote tudi podčastniki, ki služijo tri leta.

Dozdaj so obstajale olajšave glede na vojaško službo le za kandidate duhovskega stanu, učiteljske, učitelje in za kandidate učiteljske, za učitelje in podučitelje, za kmečke posestnike, ki so podedovali zemljišče in pa za take, ki so bili oproščeni zaradi rodbinskih razmer. Nizko stanje vojaških novincev, kakor tudi nizko preženčno stanje je povzročilo, da so oblasti dozdaj le v redkih slučajih mogle podeljevati olajšave širšim slojem. Nova postava bo pa določala, da bodo premeščeni v nadomestno rezervu vsi tisti, ki morajo skrbeti za rodbino, nadalje ne bodo v slučajih, ki so posebno vredni, da se ozira nanje, uvrščeni v rezervne službe zgolj edini sinovi, marveč bodo lahko uvrščeni tudi taki, ki niso edini sinovi. Ugodnosti za posestnike podedovanih zemljišč bodo veljale zgolj za tiste kmečke posestnike, ki sami obdelujejo zemljišča, kar je popolnoma pravično. Nadalje bodo pa smeli taki rekruti, ki se še uče, n. pr. umetnosti ali kake druge obrti, služiti v stalni vojaški službi pozneje.

Nova brambna postavu omeji dobo vojaških vaj tistim, ki bodo služili aktivno dve leti, na 14 tednov. Orožnih vaj ne bo nad 4. Najdaljša orožna vaja ne bo smela presegati 28 dni. Dozdaj je znašala doba orožnih vaj najmanj 16 tednov.

Po stari, še zdaj veljavni postavi morajo služiti avstrijski državljani: Rezervisti tri leta v stalni službi in tri orožne vaje, ki trajajo 84 dni. Ob dveletni preženčni službi, deželna bramba: štiri orožne vaje, ki trajajo 112 dni. Nadomestni rezervisti imajo tri orožne vaje, ki trajajo 84 dni. Ogrski državljani so pa morali, oziroma še služijo, in sicer rezervisti ob triletni stalni službi štiri orožne vaje, 119 dni, ob dveletni stalni službi deželne brambe pet orožnih vaj, ki trajajo 175 dni, nadomestni rezervniki armade 4 orožne vaje, 105, oziroma 119 dni.

Po desetem službenem letu po novi postavi ne bo nihče več pozvan k orožni vaji, razun če je zamudil kako vajo. Mornarji ne bodo pozvani k nobeni orožni vaji, kakor tudi tisti ne, ki služijo prostovoljno četrto leto. Nadalje bodo imeli glede na orožne vaje ugodnosti tisti rezervisti, ki so izvežbani še pred vojaško službo v vojaški telovadbi in streljanju in tisti rezervisti, ki so vsaj dve leti sodelovali pri izobrazbi mladine v vojaški telovadbi in v streljanju, če to potrdi politična oblast. Enoletni prostovoljci, ki postanejo rezervni častniki, vojaški uradniki, častniški in vojaško uradniški aspiranti skupne armade, ki so imeli po stari brambni postavi vojaško vajo lahko tudi vsako leto 4 tedne, bodo morali imeti normalno 4 orožne vaje, in le, če bosta to zahtevali praktična izobrazba in napredovanje, še dve, ki bosta imeli trajati 4 tedne.

Po nameravani novi brambni postavi bodo imeli pravico do enoletne prostovoljne vojaške službe vsi, ki bodo 1. oktobra ob letu svojega novačenja uspešno absolvirali kako tako domačo višjo gimnazijo ali višjo realko, ki ima pravico javnosti, ali pa kak enakovreden zavod. Tisti, ki bo hotel pravico enoletne prostovoljne vojaške službe, bo moral ob asitiranju s frekventacijskim izpričevalom najvišjega razreda prijaviti svoje pravice in ko vstopi v preženčno službo meseca oktobra, izkazati, da je absolvirati srednjo šolo. Deželno-brambeno ministrstvo določi sporazumno z vojnim ministrstvom, ko se je prej zaslislalo naučno ministrstvo, tiste zavode, ki so enakovredni višjim gimnazijam in višjim realkam.

Nadalje se podeli pravica enoletnega prostovoljstva tudi tistim, ki nimajo formalno zaključene izobrazbe, če so se izkazali v umetnosti, v umetni obrtnih, tehničnih ali v drugih sličnih strokah. V slučajih, ki so vredni posebnega ozira, se dovoli, da služi enoletni prostovoljec tudi, ko je že 24 let star. Odpade pa po novi postavi določilo, da bodo imeli pravico do enoletne službene dobe tisti, ki napravijo takozvano inteligenčno izkušnjo. Enoletni prostovoljci bodo lahko služili v vseh četah, razun kavalterije, jezdoče artiljerije in tréna, na državne stroške, a v vojašnici stanovati in menažirati enoletni prostovoljci, bodisi da služijo na svoje ali na drž. stroške, ne bodo siljeni. Slušatelji medicine so morali po stari brambni postavi dozdaj služiti šest mesecev v armadi in šest mesecev v kaki vojaški bolnišnici in so zato izgubili pol leta na vseučilišču. Po novi brambni postavi bodo služili medicinci v dveh periodah. Prva perioda bo trajala tri mesece ob akademskih počitnicah, druga perioda bo pa odslužil medicinec šele, ko že postane doktor, in sicer tri mesece v armadi, šest pa v vojaški bolnišnici.

Nova brambna postavu pomenja, kar vsak poznavalec lahko izprevidi, velik napredek v korist ljudstva, ki se mu bo vojaška služba izdatno olajšala. Naši poslanci, vsi, na čelu jim načelnik naše stranke dr. Šusteršič, so opetovano zahtevali v dunajski postavodajalni zbornici, da se vojaška služba olajša. Po novi postavi se bo, kar je velevažno, dokazalo, da se mora tudi uprava naše vojne sile ukloniti zahtevam ljudstva in njegovih zastopnikov. Naši poslanci bodo tudi pri posvetovanjih, ko se bo šlo v državnem zboru za novo brambno postavu, skrbeli, da dobi ljudstvo glede na vojaško službo čimnajveč olajšav!

Ogrski trgovinski minister Hieronymi umrl.

Ogrski trgovinski minister Hieronymi je po daljši bolezni dne 4. t. m. ob 3/4 5. uri popoldne umrl, star 74 let. Bil je rojen 1. oktobra 1836, sin višjega inženirja Otona Hieronyma. Po poklicu je bil inženir. Kot stoliški nadinženir v Máramaróški stolici je vzbudil pozornost strokovnih krogov s svojo knjigo, v kateri je pisal, kako vzdrževati ceste. Ko se je leta 1867 sestavilo ogrsko odgovorno ministrstvo, je bil brzojavno pozvan v Budimpešto, kjer je postal predsedstveni tajnik komunikacijskega ministra Emerika Miko. Vlada ga je poslala leta 1868 na Francosko in v Belgijo, da proučuje javna dela. O svojih študijah je spisal znanstveno knjigo. Nato je postal že leta 1869 sekčni svetnik, leta 1872 ministerialni tajnik, kot takemu so mu še isto leto poverili agende državnega tajnika. Dne 20. oktobra 1874 je postal državnotajniški namestnik, leta 1875 pa predsednik direkcije sveta ogrskih državnih železnic. V zombolyačskem volivnem okraju je bil leta 1875 izvoljen za državnega poslanca, kjer je ostal državni poslanec do leta 1892. Dne 18. oktobra 1892 je bil imenovan za predsednika ogrskega najvišjega računskega dvora, a čez en mesec je postal minister notranjih zadev v Wekerlevem ministrstvu. Ko je izstopil iz Wekerlove vlade, je postal tajni svetnik, leta 1895 pa predsednik ogrske agrarno industrijske banke. Več let je bil član delegacij. Dne 3. novembra 1903 je postal Hieronymi trgovinski minister v Tizsovem kabinetu. Ko je prevzel vladu Khuen Hedervary, je postal Hieronymi v Khuenovem ministrstvu trgovinski minister. Ob Hieronymijevi smrti je kondoliral Khuen v imenu avstrijske vlade Bienenrth.

ZUNANJI MINISTAR Aehrenthal se povrne dne 26. t. m. na Dunaj, kjer zopet prevzame posle, ker se je popolnoma izpočil. Poslanik mejni grof Pallavicini, ki ga zdaj zastopa, bo po Aehrenthalovem povratku imel enotenski dopust, na kar se povrne v Carigrad na svoje staro mesto.

NOVI VOJAŠKI KAZENSKI RED.

»Budapesti Hirlap« poroča, da bodo po novem vojaškem kazenskem redu v glavni razpravi sodili sodniki in častniki. Obtoženec bo imel pravico v večjem obsegu kot dozdaj, ker se bo smel obtoženec braniti, kakor v modernem civilnem procesu. Tudi pri brigadnih sodiščih se bodo namestili popolnoma neodvisni zagovorniki. Celo v slučajih, kjer je javnost popolnoma izključena, bodo smeli biti navzoči zaporniki. Razsodba se bo morala v vsakem slučaju javno proglasiti.

ZAZWORKA NI BIL IZKLJUČEN IZ ČEŠKE AGRARNE STRANKE.

»Narodni Listy«, ki so poročali, da je izključen izvršilni odbor češke agrarne stranke poslanca Zazworka, izjavljajo, da so nasledile in da Zazworka ni bil izključen iz češke agrarne stranke.

SRBSKA VLADA PROTI SOCIALNIM DEMOKRATOM.

V Kragujevacu so odpustili 150 delavcev, ker so 1. majnika demonstrirali, metali kamne na nekega častnika in ga pretepali. »Mali Žurnal« poroča, da hočejo izstopiti iz armade vsi častniki kragujevaške posadke, če ne dobe popolnega zadoščenja.

IZPREMEMBE V SRBSKI DIPLOMACIJI.

Dr. Miroslav Spalajković je postal poslanik v Sofiji, dr. Mihael Gavrilović pa poslanik v Cetinjah, ker je srbska vlada vpokojila dosedanjega poslanika Petkovića, ki ni svoje vlade dovolj informiral o albanski vstaji in o dogodkih v Črnigori.

BOJI V MAROKU.

Maročanski poslanik El Mokri v Parizu je dobil brzojavko, ki poroča, da so sultanove čete pomnožene z Bremondovimi vojaki, porazile vstaše. Sultan ima 7000 vojakov. Francoski konzul v Parizu pa poroča, da se vstaši še niso udali kljub hudemu boju in da še nadalje oblegajo Fez, kjer manjka živil. Španski ministrski predsednik Canalejas izjavlja v »Petit Parisien«, da je res v skrbeh zaradi francoske intervencije v Maroku. — Nemčija je vedno nejevoljnija zaradi francoske intervencije v Maroku in se je že sporazumela z našo državo, Francoze Nemci dolže, da so sami povzročili nemire v Maroku, ker so se preoblastno obnašali. Francoze same njih maročanska politika skrbi. Radikalni listi zahtevajo, naj Francozi ne pošljejo več vojakov v Maroku. Ni izključeno, da bo morala zaradi maročanske politike odstopiti vlada.

VSTAJA V ALBANIJI.

Pri Sevacu so vstaši po daljšem boju porazili turške vojake, ki so se morali umakniti. V Skadru zelo vre med turškimi vojaki. Upori so na dnevnem redu. Vojaške oblasti postopajo z železno energijo. Pri Peči so požgali Turki več vasi in usmrtili nekega zelo uglednega albanskega vstaškega voditelja.

Dnevne novice.

+ **Shod S. L. S.** Včeraj dne 4. t. m. se je vršil v »Društvenem domu« v Zireh, dobro obiskan volilni shod, na katerem je govoril Josip Gostinčar o vzrokih razpusta državnega zbora in o novih volitvah. Navzoči so izražali željo, da bi se kmalu pričelo z izdavo ceste Ziri—Logatec. Z nado, da zmaga sijajno v tem okraju pri volitvah za državni zbor kandidat S. L. S., so zapuščali navzoči z zadovoljstvom zborovanje.

+ **Socialno demokratski državnozborni kandidatje.** Slovenska socialno demokratska stranka je postavila naslednje kandidate za državnozbornske volitve: 1. Ljubljana-okolica: Anton Kristan, ravnatelj v Ljubljani. 2. Idrija - Logatec - Vrhnika - Cerknica: Anton Kristan, ravnatelj v Ljubljani. 3. Kranj - Škofja Loka: Josip Udovč, železničar v Sp. Šiški. 4. Jesenice - Trzin: dr. Anton Dermota, odvetniški koncipient v Gorici. 5. Trbovlje - Laški trg: Mihael Čobal, ravnatelj v Zagorju ob Savi. 6. Borovlje - Železna kaplja - Prevalje (na Koroškem): Ignacij Sitter, rud. tajnik v Trbovljah. 6. Komen - Nabrežina - Ajdovščina: Josip Kopač, žel. tajnik v Trstu.

+ **Vpokojen** je duhovni svetnik č. g. Henrik Dejak, župnik v Vrhpolji pri Vipavi.

+ **Opravičilec usmiljenih bratov.** V notici »Jutra« z dne 28. aprila

1911 se napada pod dopisom iz Dolenjske, naslovljenim: »Usmiljeni ljudje« med drugim tudi bolnica usmiljenih bratov v Kandiji. Kot zdravniški voditelj tega zavoda odgovarjam prvič in zadnjič sledeče: Slučaj Franc Vidice je bil iz bolnice odpuščen še pod mojim prednikom dr. Defranceschijem. Ime tega občeznega in zaslužnega zdravnika za Dolenjsko zadošča, da se more misliti, da je dobro vedel, zakaj je bolnika odpustil in v kakšnem stanju ga odpustil. Usmiljeni bratje sami pa bolnike samo izjemno na svojo roko smejo odpustiti iz bolnice tedaj, če se ti močno pregreše zoper hišni red ali če se isti nenavadno surovo obnašajo proti strožnikom in uslužbencem bolnice. Tedaj je bila stvar zdravnika, kedaj in v kakšnem stanju se je moglo Franc Vidica odpustiti iz bolnice. Krivica se mu najbrže ni zgodila, ker je čisto lahko mogoče, da je Vidice pozneje na posledicah poškodbe znova hujše obolel. O človekoljubnosti zavoda »usmiljenih bratov« in bolnic sploh pa se oni, ki take zavode blatijo, najlažje prepričajo na ta način, da si pridejo vsaj za nekaj časa ogledat in sami prepričati o velikih nevhvaležnostih, ki se večkrat dogajajo od strani nekaterih bolnikov. Potem bodo prišli opravičljivci do drugačnega prepričanja. Ker sem pred kratkim prevzel službo zdravnika v zavodu in se ta slučaj popolnoma nič mene ne tiče, odgovarjam napisano v obrambo zavoda, ki je že toliko dobrega storil za Dolenjsko, četudi je žel večših samo nevhvaležnost. Te je na svetu zadosti. Stara izkušnja nas uči, da se dobrote navadno ali prav mnogokrat plačujejo z nevhvaležnostjo. In osebito zdravniški stan s svojimi pomagači ima največ takih izkušenj. Na take napade, kakoršen je bil navedeni, se v naprej sploh ne bode več odgovarjalo. Imamo pa eno sredstvo v rokah za nevhvaležne, da se jim po tako izkazani hvaležnosti lahko prihodnjič sprejem in pomoč, izvzemši veliko silo, lahko odreka. Tudi zdravniki bolnic in podobni javni in privatni zavodi niso sužnji istih, ki iščejo od njih pomoči. Za pametne ljudi naj to enkrat za vselej zadošča. — Kandija, dne 1. majnika 1911. — **Dr. Josip Buh**, primarij bolnice usmiljenih bratov v Kandiji.

+ **Zanimiva konfiskacija.** Današnje številko »Mira« je ljubljansko državno pravdnistvo konfisciralo radi reklamne notice izdelkov Kolinske kavine primesi v korist »Slovenski Straži«. Konfiskacijo so izvršili tri ure potem, ko je bil list predložen državnemu pravdnistvu. Res izredna hitrost.

+ **Slovinci, kupujte Kolinsko kavino primes,** ki je pristna le, ako ima na ovitku pečatnik »Slov. Stražec«.

+ **Razpust hrvaškega sabora.** Opozicionalne stranke zatrjajo, da bo razpuščen hrvaški sabor še ta mesec. Okr. načelniki bodo pozvani v Zagreb, da poročajo banu o razpoloženju med prebivalstvom.

+ **Poletni vozni red,** veljaven od 1. maja do 1. oktobra priložimo jutrišnji, sobotni številki »Slovenca«. Dobé ga vsi naročniki na vsakdanjo izdajo.

— **Orli na Šmarno gor!** Kakor vsako leto prvo nedeljo v mesecu maju, tako tudi letos pohite v nedeljo dne 7. t. m. gorenjski Orli na Šmarno gor. Ob 9. uri bo sveta maša, po maši shod na prostem. Govori brat dr. Juro Adlešič iz Ljubljane.

— **Nevarno obolel** je deželni poslanec dr. Vilfan. Mračni se mu um. Prepeljali so ga v zdravilišče.

— **Smrtna kosa.** V petek ob polni uri ponoči je umrl v Šmarju, 1. septembra 1820. rojeni učitelj Matej Kračman, sin splošno znanega »Šmarskega šomaštra«. Slovel je kot eden najboljših organistov Riharjeve šole po celem Dolenjskem. Služboval je kot učitelj najprej tri leta v otroškem vrtu pri sv. Florjanu v Ljubljani, za tem je bil nekaj časa pomočnik očetu doma v Šmarju. Iz Šmarja je odšel na Krko, od tu v Žalno, kjer je služboval 17 let. 60 let star, je bil vsled bolezni vpokojen, a je živel še 30 let v pokoju. Ker je bil pokojnik blaga duša, je bil splošno priljubljen. Večna luč naj mu svetli!

— **Kako sodijo liberalni Nemci o časopisju svojih slovenskih liberalnih prijateljev.** »Deutsche Stimmen« pišejo: »Talent »zlobnosti« je točasno eden najbolj priznanih publicističnih talentov; pri liberalnem slovenskem časopisju pa to ne zadošča več: zanj je talent »prostaštva« odločilen, in dejansveno res ni nobenega časopisja na celem svetu, ki bi bolj lažnjivo in brezčasno špekuliralo na surove instinkte mase, kot to. Nizkost politične morale slovenske liberalne stranke se najjasneje izraža v njenem časopisju, ki se ravna po načelu, da je vsak njen nasprotnik lopov in njegova stranka za vsak čin zmožna. Liberalni slovenski

listi so dosegli s svojo pišavo, da jih noben dostojno misleč človek ne smatra za resne.«

— **Smrt v apnenici.** Grozen samoumor je izvršil bivši občinski čuvaj iz Medeje v Furlaniji, Fran Brandolin. Očividno v hipni blaznosti se je vrغل v apnenico in zgorel pred očmi prestrašenih delavcev, ki so zaman skušali, da bi ga rešili.

— **Umrl** je v sredo, 3. t. m., ob štirih popoldne g. Leopold Zupin, nadučitelj v pokoju. Rojen je bil 25. marca 1847, študiral v Ljubljani na učiteljski in potem služboval na večih krajih, nazadnje okoli 25 let v Brusnicah pri Novem mestu. Bil je moč blagega značaja in priljubljen pri vseh ljudeh. Obolel je na živcih, na kateri bolezni je tudi umrl. Pogreb dragoga ranjkega se je vršil danes popoldne ob štirih na pokopališče pri Dev. Mar. v Polju. N. v m. p.!

— **Perutninarški tečaj na Grmu.** Kmetijska šola na Grmu priredi ob nedeljah popoldne 14. in 21. maja t. l. perutninarški tečaj s sledečim sporedom: V nedeljo, 14. maja, od 3. do 5. popoldne: Varnost perutninarstva. Dohodki kokošjereje. Napake pri kokošjereji. Vrednost kokoških plemen. Odbiranje kokoši za plemo. — V nedeljo, 21. maja od 3. do 5. popoldne: Zboljšanje kokošjereje. Krmljenje kokoši. Strelžba kokoši. Bolezni pri kokoših. Zboljšanje kurnikov. Zadržno pospeševanje perutninarstva. Poduk bo združen s praktičnim razkazovanjem Tečaj je namenjen gospodinjam in kmetiskim dekletom.

— **Živinozdravniške državne službe.** Na Kranjskem je v državni veterinarski službi razpisano eno mesto c. kr. začasnega okrajnega živinozdravnika v X. službenem razredu državnih uradnikov in eno mesto c. kr. veterinarskega asistenta z adjutom letnih 1200 K. Prošnje se morajo vložiti do 30. maja t. l. pri c. kr. deželnem predsedništvu v Ljubljani, podrobnosti so navedene v uradnem listu št. 101 t. l.

— **Službe provizoričnih deželnih živinozdravnikov** so razpisane za sod. okraje Brdo, Ilirska Bistrica, Ribnica in Vipava. Službeni prejemki znašajo od 1000 K (začasno) do 2100 K na leto. Prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenščine in nemščine in o živinozdravniški usposobljenosti je do 20. junija 1911, poslati deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani, kjer dobe interese tudi natančnejša pojasnila.

— **Romantična »Divaška vilenca«** bo v nedeljo dne 7. maja t. l. čarobno razsvetljena od 3. do 6. ure popoldne. Ta dan se nudi slehernemu ugodna prilika poleteti v Divačo in si ogledati raznovrstne divno bleščeče skupine kapnikov, ki jih krije ta naš podzemeljski dom. Jama je oddaljena 15 minut od postaje Divača. — Vstopnice po 1 krono se bodo dobivale pred vhodom v jamo.

— **Važno za izseljence v Ameriko.** Ze večkrat smo opozarjali na tem mestu na slabe delavske razmere v Ameriki. Od zadnje krize do danes se še ni skoraj nič zboljšalo in bode poteklo eno do dve leti, da se razmere preduragčijo. Od zime sem je bilo kaj malo izseljencev, in še ti gredo k svojim najbližnjim sorodnikom. V zadnjem času so pa začeli zopet domačini zapuščati svojo rodno zemljo in se podajajo kar trumoma v novi svet, iskati sreče in bogastva. Med izseljenci je skoraj polovico mladih žensk. — Rafaelova družba v New Yorku je poslala zadnje dni nekaj pojasnil našim pisarni in nas ob tej priliki opozarja, da naj odvrčamo v tem slabem času ljudi kolikor je mogoče od Amerike; najraje ljudje ostanejo doma vsaj toliko časa, da se zboljšajo razmere. Kdor pa ne more v domovini ostati, naj se vsaj obrne na družbo sv. Rafaela za izseljence v Ljubljani, da dobi tu vsa potrebna navodila in se ve obnašati pred komisijo na Ellis Islandu: gospodje so tamkaj zelo natančni in odločni, za vsako malenkost ali nepravilnost zavrnejo vsakogar in mora brez pardona nazaj v domovino. Slovensko duhovščino pa prosimo, naj bi izseljence opozorila, da se obrnejo pisмено ali ustmeno na družbo sv. Rafaela v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32, I. nad. Pisarna daje vsa navodila ter cene vožnje točno in brezplačno.

— **Umrl** je v Dubrovniku v Dalmaciji dne 2. maja Marko Rašica, 65 let star, oče Gjüre Rašica, pisarniškega ravnatelja Zadržne zveze. Naše sožalje!

— **Stavka v zagrebški tvornici strojev.** Od 1. t. m. stavkajo delavci, okoli 120, v zagrebški tvornici strojev in železoliarni. Med podjetjem in delavstvom se vrše pogajanja, ki pa še niso dospela do pozitivnih uspehov.

— **Samoumor gimnazijca v Zagrebu.** V Zagrebu se je 3. t. m. zvečer na

lici št. 128 obesil na obojih vrat 18 letni gimnazijec F. J. Vzrok samoumora je neznan. Bil je menda na živcih bolan in ga je menda zelo potrla smrtnjegovega očeta, ki je umrl pred petimi meseci.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** v Pueblo, Colo., je umrl na Veliki četrtlet v bolnišnici po kratki bolezni v starosti 36 let Josip Znidaršič, doma iz dobre poljske fare. Pokojnik je bival v Ameriki 11 let.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** Poročili so se v Pueblo, Colo.: g. Ivan Muc iz Primosteka, fara Podzemelj, in gđna. Katrica Petrič iz Suhorja; g. Ivan Tomšič iz Dobregapolja in gđna. Jospina Mencin iz Ločnika, škocijanske fare, ter g. Ivan Petek iz Cerkel na Gorenjskem, bivajoč v Cokedale, in gđna. Amalija Blažič z Jesenic na Gorenjskem.

— **Umrl** je v Gorici veleposestnik g. Franc pl. Gironcoli Steinbrunn, star 68 let. — Istotam je umrl g. Josip Batič, star 83 let.

Volilci! Somišljeniki S. L. S.

V nedeljo dne 7. t. m.
se vrši
v veliki dvorani »Uniona«
volilni shod S. L. S.
na katerem govori in razloži
svoj program
kandidat S. L. S. za dež.-zbor. mandat v Ljubljani
dr. Vinko Gregorič
Začetek shoda ob 10. dopoldne

Pridite vsi na shod, ki vam je na srečo blagor in napredek naše Ljubljane!

Štajerske novice.

Š Laški trg. Zadruga rok. obrti za Laški okraj je imela svoj občni zbor 30. aprila v Trbovljah. Iz poročila s posnema, da ima zadruga 110 članov 64 pomočnikov in 85 vajencev. Blagajniško stanje znaša 630 K 99 v. Med drugimi važnimi stvarmi se je sklenilo ustanovitev podpornega sklada za obolenje ali onemogle člane. Povabljeni g. Rebek je v krasnih besedah razložil pomen zveze obrtniških zadrug za Štajersko. Sklenilo se je, pristopiti k s snujoči Zvezi. G. Zupanc se spominja državnoborskih volitev, obžaluje, da ne pripada od 38 jugoslovanskih mandator nobeden obrtništvu, pač pa po zdravilja, da so se obe spodnještajerske stranke zjediniše skupno delati za izvolitev g. Rebeka v mestni skupini, na kar prebere g. Pinterič sledečo resolucijo: Udje obrtniške zadruge za Laški okraj, zbrani na občnem zboru dne 30. aprila v Trbovljah, pozdravljajo kandidaturu g. Rebeka najsrčneje, ker se si v svesti, da je on edini pravi mož, ki je vsestransko zmožen zastopati koristi obrtnišva kakor delavstva v državnem zboru. Dolžnost vsakega volivca XI. volivne skupine, ki spoštuje obrtništvo je, da se udeleži do zadnjega volitve, ne oziraje se na mišljenje. Po Štajerju naj zadoni klic: Rebek mora biti naš poslanec.

Š Sejmi na Štajerskem. Vsled posredovanja poslancev S. K. Z. je c. kr. namestnija v Gradcu odprla sejm na Štajerskem.

Ljubljanske novice.

Ij Nov Orel v Ljubljani. Včeraj, dne 4. maja zvečer se je ustanovil telovadni odsek Orel šentpeterskega prosvetnega društva, h kateremu je pristopil takoj 7 ustanovnih in 25 rednih članov. Konstituiral se je tudi novi odbor. Mlademu Orlu v šentpeterski fari želimo veliko sreče in srečen razvoj!

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se v nedeljo, 7. t. m., n. 56letnico svoje ustanovitve, udeležijo jutraj ob 6. uri skupno sv. maše uršulinski cerkvi, ob 10. uri pa imajo v dvorani »Rokodelskega doma« — kako navadno vsako leto to nedeljo — svoj redni občni zbor.

Ij Ljubljanske banke. Ljubljanski kreditna banka, podružnica Jadranske banke, podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt in podružnica splošne prometne banke v Ljubljani so sklenili, zap

rati v letnih mesecih od 1. maja do 15. septembra ob sobotah ter pred prazniki ob 2. uri popoldne, nakar se opozarja slavno občinstvo.

Ij Seje odseka za zunanje priprave shoda slovenske in hrvaške katoliške mladine **danes ne bo.** Seja se vrši prihodnjo sredo, 10. t. m., ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«, na kar naj se pri napovedbi drugih sestankov blagohotno ozira.

Ij »Odbor društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko se je v zadnji svoji seji nastopno konstituiral: Predsednik Josip Christof, podpredsednik Rihard Tavčar, tajnik Josip Zajc, blagajnik Franc Stor, odborniki brez izrecnega delokroga: Josip Habe, Lavrenčak Henrik, Selan Fran, Stopar Davorin, preglednika in nadzornika društva: Cimerman Milan in Kocmur Alojzij. — V tej svoji odborovi seji se je sklenilo, potegovati se z vsemi društvu pristojnimi pravicami in vzajemno z državno organizacijo avstrijskih odvetniških in notarskih uradnikov in z ozirom na to, da se je odvetniški tarif med drugim tudi vsled pritožb odvetnikov, da imajo vsled neznozne draginje povisati svojemu uradništvu plače zvišal dne 1. julija 1909, potegovati se za zboljšanje in uvedbo enotnih plač v vseh kranjskih odvetniških in notarskih pisarnah. Zajejdo se je tudi sklenilo, potegovati se za preuredbo uradnih ur po angleškem sistemu, to je za uvedbo nepretrganega uradovanja od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. — Obe te akciji ste se že započeli ter je vložilo društvo pri odvetniški zbornici kranjski utemeljeno prošnjo za zboljšanje in uvedbo plač v vseh kranjskih odvetniških pisarnah, obenem pa tudi na predsedstva višje deželne sodnije v Gradcu, dežel. in okrajne sodnije v Ljubljani utemeljeno prošnjo za uvedbo nepretrganega uradovanja od 8.—2. ure. Želeč odvetniškemu in notarskemu uradništvu najboljega uspeha, upamo, da bodo za uredbo socialnih razmer tako vneti šefi ugodili pravičnim zahtevam svojih sotrudnikov.

Ij Umrla je gospa Louiza Belle, vdova po rentmojstru. Pogreb bo v nedeljo ob petih popoldne. N. v. m. p.!

Ij Semen. Dne 3. maja 1911 je bilo na tedenski semenj prigranikih 874 konj in volov, 151 krav in telet, skupaj 1025 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, ker so prišli po nje Lah, pri goveji živini pa povoljna. Cena goveji živini je bila od 90 v do 1 K 6 v kilogram žive vage.

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani tavi na ustanovni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 7. maja t. l. v gornji dvorani hotela Union. Začetek ob 10. uri popoldne. — Dnevni red: 1. Poročilo pripravljavnega odbora. 2. Volitev odbora in društvenega sode. 3. Slučajnosti. — Pripravljavni odbor.

Ij Ciganska nadloga. V Nadgorici pri Domžalah je bil posestniku Lovrencu Šešku ukraden 120 K vreden voz in 30 K vreden komat. Tatvine je sumljiv nek okoli 50 let star, bolj majhen, čokast in bradat cigan, ki je imel s seboj tri otroke v starosti od treh do pet let.

Ij S ceste. Ko je včeraj posestnikova hčerka Frančiška Brglezova iz Ilovce peljala v mesto mleko, je prišla na Karlovski cesti med električni in tovorni voz nekega voznika. Pri tem sta se konja splašila in podrla dekle in voziček. Mleko se je razlilo. Brglezova je zadobila po rokah in nogah znatne poškodbe. Tudi konja, ki sta padla čez voziček, sta se poškodovala po nogah.

Ij Prijet prisiljenec. Kakor smo že poročali, je dne 19. aprila, pobegnil od dela pri vili g. Kollmanna, prisiljenec Jožef Kopper, katerega so pa že dne 22. aprila prijeli v Logatcu in privedli nazaj v prisilno delavnico.

Ij V znamenju alkohola. Predvčerajšnjem popoldne so v Zvonarski ulici pasanti našli napol slečenega alkoholičarja, Alojzija Mariničiča, katerega je dal nato stražnik odpeljati z zelenim vozom v špehovko.

Ij Nočna idila. V soboto so se ga bili trije zaljubljeni tako nasrkali, da jih je ob tretji uri zjutraj Amor zapeljal v Wolfovo ulico ter so tam zapeli pod nekim oknom »podoknico«. Ker ta koncert ni ugajal počivačim sosedom, se manj pa stražniku, zato mu je ta napravil takoj konec in se bodo morali koncertisti zagovarjati pri pristojni oblasti.

DRUŠTVA.

Št. Rupert. Telovadni odsek Orel priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v »Društvenem domu« veseličo s sledečim sporedom: 1. Tamburanje. 2. Govor. 3. Veseloigra s petjem v dveh dejanjih: »Pravica se je izkazala«. — Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži po 50 vin., stojšče 20 vinarjev.

GOSPODARSKI PREGLED.

Kar sem napovedal na tem mestu že pred dobrim mesecem, se je sedaj zgodilo. Dunajska borza je bila pred jednim tednom priča, kam privede nezdrava špekulacija. Škoda so padle v enem dnevu za sto kron in v naslednjih dveh dneh zopet za dobrih sto kron. Mnogo špekulantov je izgubilo tisoče in tisoče, posebno ker so nekateri ves svoj denar naložili samo v teh delnicah. Saj pa tudi ni izlepa take pohlepnosti po obogatitvi na borzi v — rekel bi skoro — vseh socialnih plasteh, kakor vlada ravno sedaj. Branjeveke, delavci, posli so poiskali svoje prihranke in jih nesli v borzne pisarne; če jeden ni sam zmozel, kupila sta dva vkup ta zlati papir, ki se jim je nenadoma v par urah izpremenil v ničvredno cunjco.

Kako pa je bilo vendar mogoče kaj takega, se povpraša marsikdo. Odgovor ni težak; kakor ni bilo za neverjetno visoki kurz pravega vzroka, tako ga tudi ni bilo za njegov padec. Nominale (vsota, na katero so se glasile delnice od začetka) znaša 200 kron ter je polagoma v teku let dosegel čez 400 kron. Dividenda podjetja znaša komaj 5 % in je bila letos šele prvokrat tako visoko odmerjena, namreč 20 kron; odgovarja torej navadnemu obrestovanju. Do sedaj je šlo vse dobro in rečno; od januarja meseca pa so pričele prihajati različne novice o večjih naročilih, krediti za bojne ladje so bili dovoljeni in naročila v znesku 50 milijonov so bila odana tej družbi. Od takrat so začele Škoda-delnice iti kvišku, višje in višje, dokler niso dosegle v četrtek po Veliki noči najvišji kurz 837 kron. Ta dan je bilo mnogo delnic na borzi, kupčija pa slaba, tako da so besisti (špekulantje v nizkih kurzi) porabili ugodno priliko in vrgli kurz v par minutah za sto kron. V naslednjih dneh so izvršili še ostalo in Škoda so izgubile zopet za dobrih sto kron. Vsak je hotel sedaj še rešiti, kar bi bilo mogoče, toda zastoj. Ljudje, ki so verjeli samo agentom, se sedaj kešajo nad svojo lahkovernostjo; resnih glasov pred polomom niso poslušali, zato jim sedaj ni pomoči. Borzna tla so nevarna in neoprezní kaj lahko pade na njih. Kako pravijo Francozi? Les affaires, c'est l'argent des autres. Po domače bi se to pač reklo, meni groš, tebi knof.

Po Kranjskem, kakor tudi drugod v provinci je zelo razširjena kupčija s srečkami, z olajšanimi plačilnimi pogoji. Plačuje se redno na obroke, zato da se ponudi s tem prilika tudi malim ljudem izgubiti svoj denar za upanje na veliko bogastvo. Stare loterijske sestre so dobile v teh lahkovernih vredne posnemalec; poznam več kompleksov takozvane boljše družbe, kjer se premnogokrat sploh o ničemur drugim ne govori. Te srečke imajo za enkrat največ šans, one zopet gredo kvišku v kurz, tako in enako slišite pri njih dannadan. Zato ni čuda, da se ustanavljajo družbe, ki se bavijo samo s tako prodajo srečke in ena izmed najbolj razširjenih, dasi obstoja šele par mesecev, je gotovo »Herold« ali »mali Merkur«. V kratkem času svojega obstoja se je zbralo v tem društvu nad šest tisoč članov. I seveda, svet je velik in vsak bi bil rad bogat! Včeraj pa je dunajska finanč. direkcija — društvo ima na Dunaju svoj sedež — prepovedala nadaljno delovanje tega društva, ker je proti zakonu, ki dovoljuje način in prodajo srečk. Kakor drugod, tako se tudi tukaj hoče trgovska podjetnost okoristiti z nepremišljenostjo ljudstva; naša dolžnost je, da izpregovorimo o tem natančneje. Društvo je razdeljeno v oddelke po tisoč deležev, katerih eden znaša 10 kron, z vpisnino 11 kron. Vsak delež igra za dobo treh let v eni skupini s približno 200 srečkami; skupin je šest z različnimi srečkami, kakor turške, rdečega križa, ogrske hipotečne in druge. V oglasu samem, s katerim društvo preplavlja vse dežele, se nahaja jako zanimiva iznajdba; če ima kdo 20 srečk iste vrste, igra pri jednem srečkanju dvajsetkrat. Človek ne vé, ali bi se smejal ali jezil nad lahkovernostjo ljudij, ki so v tako obilnem številu nasledili tem vabilom. Ves aranžma izgleda jako vabljivo, v resnici pa ni tako. Srečke so podvržene kurzu in imajo tržno vrednost, če padejo, izgube lastniki precej pri njih, tako da od onih deset kron ne bo po treh letih mnogo ostalo; dobiček je trgovcev, ki je dobro prodal različne srečke, ker se pri večjem številu lažje zamešajo slabše in manjvredne. Boljše je svoj denar naložiti drugod, kakor pa slepo srečo loviti in drugim žepe polniti.

S prvim avgustom stopi v veljavo pred nedavnim časom objavljeni zakon, ki prepoveduje za ženske nočno delo v industrijskih podjetjih. S tem zakonom pristopi Avstro-Ogrska k mednarodnemu dogovoru, ki je bil sklenjen pred petimi leti v Bernu na

Švicarskem. Zakon z dne 21. februarja 1911, veljaven od 1. avgusta t. l., prepoveduje za žene in dekleta delo v industriji od 8. ure zvečer do 5. ure zjutraj v vseh podjetjih, kjer dela več kakor deset oseb; nočni počitek mora trajati najmanj 11 ur nepretrgoma. Kot industrijska podjetja veljajo vsa druga, izvzemši gostilničarska in poljedelska, kakor tudi rudokopna; za nazadnje imenovana podjetja izide poseben zakon. Izjeme so dovoljene samo za delavke nad 18 let ob posebnih prilikah, ki so posledice elementarnih dogodkov; dalje so določene izjeme imenovanega zakona v podjetjih z blagom, ki se hitro pokvari, kakor tudi v sezonskih industrijah v nenavadnih slučajih, toda k večjemu 40 dni v letu; v teh dneh smejo delavke nad 18 let delati do 10. ure zvečer in traja njih nočni počitek nepretrgoma 10 ur.

S tem zakonom je rešen mal del socialnega vprašanja, ki se bavi z uredbo delovnega časa za ženske in mladoletne. Seveda smo prišli šele po petih letih za drugimi državami. Dr. Č.

Razne stvari.

Stavka zidarjev. V Budjevicah so včeraj pričeli stavkati zidarji, ker jim podjetniki nočejo zvišati plač.

Krvav boj z orožniki. Iz Krakova poročajo: V vasi Szare pri Milowki bi moral biti kmet Kurowski aretovan. Ko so došli ponj orožniki, se je zaprl Kurowski v hišo ter metal na orožnike kamenje in druge stvari, da bi se tako ubranil aretacije. Orožniki so morali pozvati ojačenja, na kar so udrli. Pri tem je skočil Kurowski iz nekega kota z vilami proti udrlim orožnikom ter jih več ranil. Orožniki so nato rabili orožje ter Kurowskega ustrelili, ki je kmalu nato v malo trenutkih umrl.

Človeška roka v cementnem sodu. Iz Inomosta poročajo: Pri neki stavbi so našli delavci, ko so odprli sod s cementom, v sodu popolnoma posušeno človeško roko. Od kod je prišla roka v sod, se ne vé; mogoče je prišla vsled kake nesreče v cementni tovarni po naključju v sod. Policija je uvedla poizvedbe.

Praporščak obsojen radi tatvine. Iz Halle a. S. poročajo, da je vojno sodišče obsodilo praporščaka 173. pešpolka v Altenburgu, Chöringa, na 13 mesecev ječe in degradacijo. Obsojeni praporščak je zakrivil več tatvin.

Gimnazijec samoumor. Na Dunaju se je ustrelil 14letni sin gimnazijskega profesorja dr. Herzoga, živ, nadarjen deček. Baje ga je v nenravnost zapeljal neki zasebni učitelj, kar je dečka tako potlačilo, da se je usmrtil.

Dragocen rokopis Schillerjev o baladi Hero in Leander je bil v Berlinu prodan pri razprodaji tvrdeke Börner za 14.000 kron. Oblast je uvedla strogo preiskavo.

Italijanski princ odpuščen iz kadetne šole. Kraljevi princ grof Salerni je bil na kraljev ukaz odpuščen iz kadetne šole v Livornu. Princ je sin nadvojvode Amadeja Aosta in princesinje Leticije Bonaparte.

Slučaj smrkavosti v inooski bolnici. Iz Inomosta poročajo: Dne 4. t. m. se je dogodil na tukajšnji kliniki slučaj smrkavosti s smrtnim izidom. Na smrkavosti je umrl strojarski pomočnik Kiechl iz Imsta, ki je nalezl to grozno bolezen, ko je obdeloval kožo na smrkavosti okužene živali. Ko so se pri Kiechlu pojavili prvi znaki bolezni, ga je zdravnik, na katerega se je obrnil, takoj poslal na kliniko, a vsa pomoč je bila brezuspešna. Zdravstvene oblasti so vse potrebno ukrenile, da se bolezen ne razširi.

Ponesrečena voznja »Parsevala VI.« Iz Goethena poročajo dne 4. t. m.: Zrakoplovu »Parseval VI.«, ki se je včeraj popoldne dvignil v zrak, se je med vožnjo pokvaril motor, vsled česar so ga vetrovi zanesli od prave smeri. Gondola je pri tem zadela v nek brzopjavni drog, pri čemur se je tudi zapletla v brzopjavne žice. Zrakoplovov ovoj so morali izprazniti ter bodo zrakoplov po železnici prepeljali nazaj v Bitterfeld.

Bleriot v Peterburgu. 3. t. mes. je dospel v Peterburg aviatik Bleriot, da odda ruski vladi več letalnih strojev, ki jih je naročila in da otvori v Peterburgu aviatično šolo.

Mačka zadušila otroka. Iz Stolnega Belgrada poročajo: Žena delavca Ivana Vecseia je imela opravke zunaj hiše ter je pustila doma svoje 13mesečno dete pod nadzorstvom 10letne hčerke. Ko pa je deklica odšla iz sobe, je skočila domača mačka k dojenčku v zibelko ter se vlegla nanj. Ko se mati vrne domov, je mačko prepodila, toda otroka, ki se je pod njo zadušil, ni bilo mogoče več oživeti.

Skrivnostna smrt ruskega generala. Letos v februarju je v Peterburgu

padel znan general na ježi s konja in umrl. Po pogrebuje dobila policija od generalove hčere ovadbo, v kateri dolži svojo mačeho, da je zastupila generala. General je zapustil oporoko, v kateri je razdelil svoje otroke in vnuke in določil za edino dedinjo petmilijonskega premoženja svojo tretjo soprogo. Hči generala trdi, da je mačeha spravila očeta s sveta z zastupljeno šunko. Oblasti so odredile, da se truplo izkoplje. Vdovo pa so zaprli, ko je hotela po vloženi ovadbi pobegniti.

Služkinja postala odvetnica. V New Yorku živi znamenita odvetnica Klara King, ki ima od svoje odvetniške pisarne letno 200.000 K čistih dohodkov. Gospa odvetnica je bila za mlade dni služkinja. Kakor pa se v Ameriki vsakemu talentiranemu človeku da prilika, da svoje sposobnosti porabi, tako se je tudi moglo zgoditi, da je iz služkinje postala doktorica in odvetnica. Gospa King je kot služkinja vedno težila za večjo izobrazbo. Štedila je od svoje plače, vpisala se v tečaj za strojni pouk. Prosti čas je porabila, da se je učila pisati na stroj. Ko je dovršila tečaj, je dobila službo v pisarni ter se vpisala v šolo, naredila izpite in šla študirat na univerzo, kjer je z velikim uspehom dosegla doktorat, nakar je stopila v odvetniško prakso. Kmalu je postala odvetnica in sedaj ima 200.000 K čistih letnih dohodkov.

Živimo v dobi volitev in sredi živahnega političnega gibanja. Nasprotniki bodo napeli vse sile, begali in slepili bodo ljudi ter izrabljali vsa sredstva, da prikrijejo svojo onemoglost. Naša častna dolžnost je, da stremo zadnje pojave liberalizma, ki je smrt in poguba našega ljudstva. Zato je potreba odločnega in intenzivnega političnega dela, treba pa tudi gmotnih sredstev in žrtev. Zato pozivljamo somišljenike, da vsi prispevajo v Ljudski sklad kot volilni sklad S. L. S. Prispevke sprejema tajništvo S. L. S. Miklošičeva cesta 6.

Osrednji volilni odbor S. L. S.

SREBRNA POROKA ZNANEGA PAR. LAMENTARCA.

Znani štajerski konservativni poslanec baron Morsey praznuje 8. majnika srebrno poroko s svojo ženo, rojeno princezino Lobkovic.

Telefonska in brzopjavna poročila.

AEHRENTHAL GRE?

Praga, 5. maja. »Narodny Listy« poročajo iz zanesljivega vira, da se Aehrentalovo zdravstveno stanje slabša in da bo, ako zopet prevzame vodstvom zunanjega ministrstva, v jeseni gotovo za vedno odstopil.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Praga, 5. maja. Med postajama Wildenshwert in Adlerbrandeis na vzhodnem Češkem je skočil s tira tovorni vlak, ker se je bi udrl oblak in poškodoval progo. Sedem železniških delavcev, ki so bili vsi v enem vozu, je pri tem bilo ubitih, dva pa težko ranjena.

KORDEŠ SE ZASTRUPIL.

Budimpešta, 5. maja. V Varšavi se je v nekem restavrantu zastupil Ljubljančan Albert Kordeš, ki se je predstavljal kot doktor filozofije. Kordes se je nekaj časa preživljal kot igralec, potem kot žurnalist, ko pa ni mogel naprej in je čedaljebolj propadel, je storil svojemu življenju konec.

DELAJSKO GIBANJE V FRANCJI.

Pariz, 5. maja. Ker je tajnik železničarske strojevodne in kurjaške organizacije napovedal splošni 24urni štrajk, je vlada pozvala zastopnike železniških akcijskih družb na konferenco, da zopet nastavijo pri zadnjem štrajku odpuščene železničarje. Vlada je zelo v skrbeh, kaj bo.

SPLOŠNO ZAVAROVANJE NA ANGLEŠKEM.

London, 5. maja. Fin. minister je spodnji zbornici predložil zakon o splošnem zavarovanju. Zakon je deloma obligatoren, deloma fakultativen in se zavarovanje razteza na slučaj starosti in na brezposelnost.

DOGODKI V MEHIKI.

Mehika, 5. maja. Vstaši so se postalili več mest, v katerih prebiva več Amerikancev iz Združenih držav. Združene države iščejo povoda, da bi v Mehiko udrle. Vsled tega je položaj zopet jako napet.

TURČIJA »POMIRJUJE« ALBANIJO.

Solun, 5. maja. Jutri se začne veliki transporti čet v vstaško albansko ozemlje, oziroma v Kosovo. Za čas vojaških transportov se bo ustavil blagovni promet in omejil osební, ker je vladi na tem, da se vse čimpreje izvrši.

Spomin na prvo sveto obhajilo se pa dobijo tudi pod finim celulooidom; isti so prirejeni, da se postavijo na pripravljen prostor ali obesijo na steno in veljajo 90 vin. za izvod.

Spomin na prvo sveto obhajilo. Ravno kar so izšle krasno izvršene slike v spomin prvega sv. obhajila s posebno primernim passepartout-okvirjem in slovenskim napisom; opremljene so tudi s posebnim prostorom, kamor se napiše obhajanje ime, tako da ima v njih trajen spomin tega, za celo življenje velepomembnega, srečnega dne. Vsak obhajalec bo srčno vesel umetniško izvedene podobe, ki napravi v kljub nizke cene vtis dragocene darila. Spominke je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in jih prodaja po nizki ceni, samo 40 vinarjev izvod.

Slava Brezmadežni, cerkvena pesmarica. Po p. Angelikovi izdaji uredil in prenovil Stanko Premrl, stolni kapelnik in vodja cecilijanske šole v Ljubljani. — Cena broširanemu izvodu 1 K 20 vin., v zelo trpežnem platnu vezanemu 1 K 80 vin. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani je ravno kar to priljubljeno in že pogrešano pesmarico izdala v novem natisu. — Ista obsega večinoma že iz prejšnje zbirke znane napeve. Ker je bilo v stari izdaji nekaj napevov za današnje razmere na cerkveno-glasbenem polju neprimernih, je gospod profesor Premrl iste v novi izdaji izpustil in nadomestil z boljšimi. Dodal je še par drugih napevov domačih skladateljev. Večini napevov je tudi harmonizacija zboljšana in besedilo popravljeno, deloma novo. G. prireditelj se je strogo oziral na to, da je ohranil, kolikor je bilo mogoče, originalne stare izdaje. Priredba te dobrodošle pesmarice, ki je prišla izpod peresa našega odličnega strokovnjaka, ne potrebuje nikakoršnega priporočila. Opozarjamo samo naše cerkvene pevске zборе, katerim bode omenjena pesmarica izborna služila, da pridno sežejo po njej. Dobi in naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Na ogled se ta pesmarica ne bode razposlala.

Ali ste pridobili „Slovenca“ kakkega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm
4	9. zveč.	732,2	14,0	sl. jvzh.	dež.	
5	7. jut.	731,2	9,4	sl. jvzh.	oblačno	0,7
	2. pop.	731,0	16,9			

Srednja včerašnja temp., 14,1° norm. 12,5°.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. maja.

Pšenica za maj 1911	12:56
Pšenica za oktober 1911	11:39
Rž za maj 1911	9:39
Oves za maj 1911	9:57
Oves za oktober 1911	7:56
Koruza za maj 1911	6:30
Koruza za julij 1911	6:46

Kurzi efektov in menjic.

dne 4. maja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92:70
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92:60
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	96:45
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	96:45
Avstrijska zlata renta	115:40
Avstrijska krona renta 4%	92:60
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	81:70
Ogrska zlata renta 4%	111:50
Ogrska krona renta 4%	91:20
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80:10
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19:36
Kreditne delnice	649:—
London vista	239:85
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117:30
20 mark	23:47
20 frankov	19:—
Italijanski bankovci	94:40
Rublji	2:53 1/2

Lepo solčno stanovanje

1463

Istojče iz dveh prostornih sob, ene manjše kobe, svetle kuhinje in drugih prostornih prikljin je oddati za avgustov termin eventuelno udi preje v vili Ahacjeva cesta 9 oz. Vrhov seva ulica 13. Vpraša se pri šolskem voditelju / Sp. šiški odnosno pri lastniku dr. Pogačniku.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

1462

Potrtega srca naznanjam v imenu svojcev in sorodnikov pretužno vest, da so umrli moj predragi oče, oziroma stari oče, brat, stric, gospod

Leopold Zupin

vpokojeni nadučitelj v Brusnicah pri Novem mestu

po daljši mučni boleznici dne 3. maja t. l. ob 5. uri popoldne v deželni bolnišnici na Studencu pri Ljubljani v starosti 63 let.

Pogreb se bode vršil dne 5. maja t. l. ob 4. uri popoldan iz bolnišnice na pokopališče k Devici Mariji v Polju.

Prijateljem in znancem jih priporočam v blag spomin in molitev.

Zagorje ob Savi, 4. maja 1911.

Leopold Zupin
organist - sin.

Mladenič

želi vstopiti v kak občinski urad, bodisi v mestu ali na deželi za pol leta ali tudi za celo leto v svrhu prakticiranja, morda proti primerni plači. Ima spričevalo občinskega tajništva, podpisano od odvetnika. — Je zmožen slovenskega in nemškega jezika, za silo tudi italijansčine. Ponudbe se naj blagovoljivo pošiljati na upravo „Slovenca“ pod „MLADENIČ“.

1426

Išče se kuharica

za neko župnišče. Kuharica mora biti stara 40 let, na dobrem glasu, poštena v vsakem oziru, varčna, tiha, ubogljiva, trezna in pridna. Vajena mora biti kuhati, prati tudi cerkveno perilo, šivati ter likati. Tudi kmetijska opravila mora znati opravljati. — Služba se lahko takoj nastopi. Plača po dogovoru. Kuharica, ki želi to službo nastopiti, naj se obrne pisмено na: Upravništvo „Slovenec“, Ljubljana Kopitarjeva ulica.

1451

2 stanovanji

v I. nadstropju s 3 oziroma 4 sobami s pritliklinami se oddasta s 1. avgustom t. l. na Kongresnem trgu št. 3. Istotam se tudi odda večji lokal.

1389

Natančnejše se izve pri hišnici.

Gospodična

želi službe v pomoč gospodinje ali za samostojno vodstvo gospodinjstva. Vajena je vseh domačih hišnih del, posebno tudi v kuhinji. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 1409.

1409

Stara dobrodoča

:gostilna:

na Gorenjskem s krasnim gostilniškim vrtom, se zaradi bolezni odda takoj v najem. — Kje pove upravništvo tega lista.

1458 3

Preuzetje gostilne.

Vljudno naznanjam, da prevzamem in otvorim v soboto dne 6. t. m. dobroznano

gostilno na Rimski cesti št. 11

Skrbela bodem za najboljšo postrežbo čč. gostov. Pri gostilni je tudi mali vrt in prostor za balinanje. — Sprejemajo se naročniki na kosilo in večerjo.

1459 1

Toči se tudi čez ulico!

Za prijazen obisk se priporoča

Marija Dražil, gostilničarka.

V soboto zvečer in v nedeljo cel dan vinska poskušnja. — Jedila gorka in mrzla.

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC

CELJE

Graška cesta 22.

„Narodni dom“

(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho. Pridrvo v vsaki množini se kupi kakor tudi solnate vrece.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove debel po 2:10, droben po 1:40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Velik hlev

1448

s kolarnico, senico, sobo in kuhinjo, primerno tudi za trgovino s premogom ali lesom, se odda v najem z avgustom.

Vpraša naj se pri lastnici gospej Lujizi Lassnik, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

Odda se služba organista in cerkvenika

Kje, pove uprava tega lista.

1447

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 250l

„KŮČ“

4 steklenice (5 kg) franko K 4:50 BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

KLOBUKI, CILINDRI

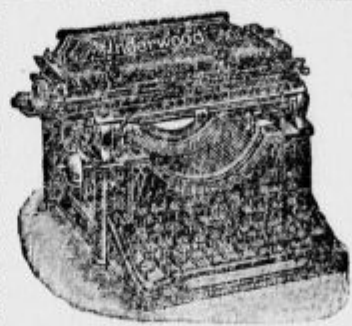
čepice, kravate, perila samo zadnje novosti v modni in športni trgovini za gospode

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

1046 (10)

Prospekti zastoj!

Brezplačno razkazovanje!

Edino zastopstvo za Kranjsko pisalnih strojev 1406

UNDERWOOD

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7. Telefon št. 38.

Vsa Ljubljana govori o tem, da je

Karol Planinšek-ova

pražena kava

najboljša ! ! ! !